

מכתבים

מדוע עורכי העולם הבא הם כאלה לוקאלים פטריטיים של תל-אביב? מדוע רק תושבי תל-אביב שואלים, במדורם, מתי כבר יחליפו את קצין (אלוף מיל' שלמה להט) שלהם, מתוך תיאור קווה שהגנמה של החלפת קציני צה"ל המשמשים בתפקיד ראשי-עיריות כשטחים הכבושים, לא תפסח עליהם? ומה עלינו, תושבי ראשון? וכי מאיר ניצן איננו קצין? ועוד אידן! אלוף-מישנה מיל' או קדימה! ראובן ספקטור, ראשון-לציון

צייד הצבאים

עוד על רבי חיא (העולם הזה 15.1 ואילך)

זה כל מה שיש לספר על רבי חיא? שהיה

הכרזה נגד בכר. חרד, מזועזע, מתבייש

מבקש פול ומקבל חומס? הלא רבי חיא הוא האיש שהקדים בכמעט אלפיים שנה את אנשי רשות שמורות הטבע, המטריים את הגליל של הצבאים? ומעשה שהיה כך היה: רבי חיא הרגיש בחיסרון סיפרי-לימוד ויותר נכון לאותם ימים — מגילות לימוד) לנוער, מה עשה? הורה לצוד צבאים ולעבד את עורותיהם לקלף, כדי שיהיה על מה לכתוב את חמשת חומשי התורה, אותם חילק לאחר מכן בין הפעוטות.

יצחק טרייביטש, חיפה

(המשך מעמוד 3)
היחיד מבני חלב הוא אמנון שמוש (מישל עזרא ובניו). אבל סבתי, שהיא גם אשה מאוד פיקחת, לא הסתפקה וכך היא אמרה לי (אני נשבעת): „יא ו. עקומה, האכילו אותך בכך גדולה. הלא זה נוס דה-פליס (שמי-עט): קראי את זה כמו שזה כתוב — ע. חרה — יעני עין חרה!“
ורדה שמש, רעננה

לזכור, ולא לשכוח

על ההפגנה נגד ועידת כך (העולם הזה 19.2.86).
אני איש אפוליטי לחלוטין, אבל בהפגנה נגד הכהנאים השתתפתי, כי כיהורי אני לא רק חרד ומוועז מתופעת-האימים הזאת, אלא פשוט מתיבייש עד עומק ליבי.

ככתוב אצלנו, זכור את אשר עשה לך עמלק; האם אנחנו עמלקים? האם אנחנו נאצים? לא תי קום ולא תהיה בדיוק כפי שהיה כתוב בכרזה (ראה תצלום) שנשא אחד מתבריי להפגנה: ירד שלים אינה נירנברג.

טוביה רוזנפלד, ירושלים

שקספיר מהרצליה

על אבא אבן כבלשן אנגלי. אפשר היה לחשוב שלאבא אבן יש מספיק תעסוקה כיו"ר ועדת-החוקים והכיתוחן של הכנסת.

The Style of a Linguist

William Safire writes (in "Style, the Essence of Urbane Renewal," Feb. 10):
In the second paragraph of today's discourse, I dumped on the first paragraph as not being in my style. You took that to mean "not the way I usually write," an assumption quickly reinforced by a comparison of grabber and let-go leads. What I really meant was more profound than "That's not the way I write"; it was also "That's not how I think," and when you keep peeling that onion until you're down where the tears are, "that is not the sort of person I am."

My question is brief: Do any of your readers recall when the English language was so savagely assaulted by someone who professes to love it?

ABBA EBAN,
Jerusalem.

מיכתב אבן בהראלד י"ש מספיק תעסוקה

אבל ראה זה פלא. אני פותח הבוקר את ההראלד טריביון (העיתון האמריקאי המופיע באירופה) שלי ומה רואות עיניי? מיכתב למערכת. שבו מי בקר ח"כ אבן את האנגלית של אחד מכותבי המי אמרים הראשיים הנורעים באיצות-הכרית, וילי אמ סאפאיר, שדומני גם היה כותב, בשעתו, את נאומיו של ריצ'ארד ניקסון.

ממש שקספיר מהרצליה, רב גולדברג, זנווה, שווייץ

● חבל שהקורא גולדברג לא הקפיד בפ"רטיים הקטנים. ח"כ אבן מסר במיכתב למערכת את כתובת מקום עבודתו (ירושלים) ו"לא את כתובתו הפרטית (הרצליה).

לסגור את הכפתור

על הופעתם של אנשי הטלוויזיה. מהתני מדוע מדור שידור שלכם עדיין לא התפנה להופעתם של כמה מאנשי טלוויזיה ולא העניק להם צל"ג על חוסר הקפדה אלמנטרי בלבושם.
אני מתכוונת לג'נטלמנים העונבים עניבות, אבל או שיותר מדי הם להם או שצווארון חולצתם צר עליהם והם עונבים את העניבה בלי לסגור את הכפתור העליון של החולצה.

זה יוצר מראה שלומפרי, שמראיין בתוכנית מוקד, למשל, יושב מול שר בישראל ועניבתו מוחצת למול צווארון חולצתו הפתוחה, והוא נראה כמו שחקן פוקר בטרס אמריקאי סוג ב'.
לאה פישלביץ, תל-אביב

שאלה

על פריט באנציקלופדיה החדשה של העולם הבא (העולם הזה 26.2.86)

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ רכות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלם המערכת: ציון צפריר ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ♦ המודל: העולם הזה בע"מ ♦ הדפסה: הדפוס החדש ♦ הפצה: גר

קיא יני.

ה גליון שאתה מחזיק בידך מורכב מנייר ודיו. הדיו הרפיסה מילים ותמונות. המילים הן רסה-המצית של העיתונות. כל תיקשורת אנשית מורכבת בעיקר ממילים. לכן כדאי לחשוב מרי פעם על המילים, על השפה. אנחנו אנשי העולם הזה. הקרשנו לכך תמיד מחשבה רבה.

לאחרונה שמעתי שתי הערכות מפי אנשים שיש להם מה לומר בעניין זה — אחת חיובית, אחת שלילית.

אמר האחד: השפה העברית של העולם הזה היא כיום הטובה ביותר בעיתונות. ככל העיתונים האחרים, וגם המכובדים שביניהם, השפה מידרדרת. העולם הזה שומר על רמה גבוהה. השני אמר: אתם מתחילים להתיישן. אתם לא צועדים עם הזמן. הולכת ומתפתחת שפה צעירה יותר, ואתם רוחים אותה.

הבה נהרהר בדברים אלה.

שפת

העולם הזה

כ אשר קיבלנו לירינו את העולם הזה, בראשית שנות ה-50, מצאנו ששפת העיתונות הישראלית אינה מתאימה לנו.

אותה שפה גובשה בעיתונים היהודיים במיורח אירופה, והועתקה לארץ יחד עם כעליה. ואת היתה שפה סיפרותית, מליצית, מגושמת, זרה לאוזן של הרור החדש שגדל בארץ.

ניגשנו לעצב שפה חדשה, מתאימה לנו. חיפשנו מילים פשוטות, מילים לעניין, אם לא מצאנו אותן, המצאנו חדשות — מילים כמו אופנאית, אמרגן, חלילית, טיפשי-עשרה, אפנוען, חמשיר, מחומר, מתוסבך, ועשרות אחרות. ניצבנו מיישפט עברי חדש: קצר, תכליתי, ענייני. המטרה העיקרית שלנו היתה לומר את אשר ביקשנו לומר בצורה פשוטה, עניינית ומדויקת, בעברית טובה, ובצורה שתקל עד כמה שאפשר על הקורא.

שפת העולם הזה, שהיתה תחילה הרגה לגמרי, כבשה תוך 15 שנים את כל העיתונות העברית. הסיגנון הקורם נעלם כלא היה. העיתונים, שהעתיקו ביד נדיבה את כל מדוריהם (והמשמיכים ככך גם כיום), נטלו גם את לשוננו. זה נעשה בעיקר באמצעות חניכי העולם הזה, שכבשו במשך הזמן את מרבית עמדות-המפתח בעיתונות (גם תהליך זה נמשך כיום). אך גם מי שלא עבר את בית-הדאולפן שלנו, הסתגל לשפה זו.

שמחנו על כך, לא רצינו לעצב שפה מיוחדת לנו. רצינו לעצב את השפה העיתונאית. תהליך זה הושלם לפני כמה שנים, וכיום אין איש המתכחש לו. גם שונאינו המוכהקים בעולם העיתונות — ויש כיום כאלה, ובראשם אותם שגנבו מאתנו כל מה שניתן לגנוב — מודים שעיתונותם כתובים עכשיו בשפת העולם הזה.

למה

לרצוח אותה

ל פני שאני ממשך. אני רוצה להכריז שאני מדוע היטב לתופעה הירודעה של